Lieta Nr.C12167417
Lietas arhīva Nr.C-1674-17

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Krāslavā 2017.gada 25.maijā

Daugavpils tiesa
tiesnese I.Galeja
izskatīja rakstveida procesā civillietu akciju sabiedrības "4finance" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja akciju sabiedrība "4finance" 2017.gada 20.februārī iesniedza tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret atbildētāju /pers. B/ par naudas piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013.gada 15.augustā atbildētāja veica reģistrāciju prasītājas interneta mājas lapā www.smscredit.lv, norādot nepieciešamās ziņas par sevi, un savā lietotāja kontā izdarīja atzīmi, ka piekrīt vispārīgajiem līguma noteikumiem. Pēc minēto darbību veikšanas saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.255 "Noteikumi par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu" starp prasītāju un atbildētāju elektroniski tika noslēgts SMScredit.lv kredītlīnijas līgums Nr.645069.

2014.gada 10.februārī atbildētāja no mājaslapā www.SMScredit.lv izveidotā lietotāja konta nosūtīja pieteikumu kredīta 500 *euro* saņemšanai. Kredīta pieprasījums tika apstrādāts un pieņemts lēmums par pieprasītās kredīta summas piešķiršanu atbildētājai. Pieprasītā kredīta summa 500 *euro* apmērā nekavējoties tika pārskaitīta uz atbildētājas reģistrēto norēķinu kontu, tādējādi 2014.gada 10.februārī atbildētājai uz līguma pamata tika izsniegts kredīts Nr.645069003 500 *euro* apmērā ar kredīta piešķiršanas komisiju 50 *euro* apmērā un ar kredīta samaksas termiņu līdz 2014.gada 12.martam.

2014.gada 12.martā savstarpējās vienošanās rezultātā atbildētāja veica aizdevuma samaksas termiņa pagarinājumu, tādā veidā pagarinot aizdevuma samaksas termiņu līdz 2014.gada 11.aprīlim. 2014.gada 11.aprīlī atbildētāja pagarināja aizdevuma samaksas termiņu līdz 2014.gada 11.maijam. 2014.gada 10.jūnijā atbildētāja pagarināja aizdevuma samaksas termiņu līdz 2014.gada 10.jūlijam.

Ņemot vērā, ka 2014.gada 10.jūlijā atbildētāja neveica izsniegtā kredīta samaksu, saskaņā ar līguma 10.1.1.punktu atbildētājai, sākot ar 2014.gada 11.jūliju bija jāaprēķina nokavējuma procenti 0,75 % apmērā no kopējās kavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu.

Ievērojot labas ticības principu, prasītāja veica nokavējuma procentu pārrēķinu un aprēķināja nokavējuma procentus 0,11 % apmērā no kavētās maksājuma pamatsummas par katru kavējuma dienu, tas ir, 0,55 *euro* dienā (0,11 % no 500 *euro*), kas ir aprēķināti par laika periodu no 2014.gada 11.jūlija līdz 2017.gada 4.janvārim jeb 909 kavētām dienām un par 2017.gada 5.janvāri aprēķināti nokavējuma procenti 0,05 *euro* apmērā. (0,55 *euro* x 909 + 0,05 *euro* = 500 *euro*).

2017.gada 31.janvārī prasītāja iesniedza tiesā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, taču saskaņā ar Civilprocesa 406.^{7}panta otro daļu tiesvedība tika izbeigta.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 5., 1587.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1651.pantu, 1652.panta trešo daļu, 1753., 1756., 1765., 1934., 1943. un 1946.pantu lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas prasītājas labā parādu 1050 *euro* apmērā, tostarp pamatparādu 500 *euro*, kredīta piešķiršanas komisiju 50 *euro*, nokavējuma procentus 500 *euro*, valsts nodevu 157,50 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*. Lūdz apstiprināt prasītājas tiesības saņemt likumiskos sešus procentus apmērā no nesamaksātās pamatsummas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei.

Prasītāja prasības pieteikumā norādīja, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26}pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Tiesnese noteica civillietas izskatīšanu rakstveida procesā Daugavpils tiesā 2017.gada 25.maijā. Prasītājai un atbildētājai ir paziņots datums, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

Prasītājas pārstāvis nav pieteicis noraidījumu tiesnesei.

Atbildētāja/pers. B/ nav iesniegusi tiesai rakstveida paskaidrojumu par prasības pieteikumu, nav lūgusi lietas izskatīšanu tiesas sēdē un nav pieteikusi noraidījumu tiesnesei. Atbildētājai prasības pieteikuma noraksts, tiesību izskaidrojums un tiesas paziņojums saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta noteikumiem tika nosūtīti uz atbildētājas deklarēto dzīvesvietu – /adrese/, līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētājai ir paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.panta noteikumiem saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteica, ka distances līgums ir vienošanās starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, pamatojoties uz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvājumu ar adresēta vai neadresēta iespieddarba, tipveida vēstules, kataloga, presē publicētas reklāmas, kurai pievienots pasūtījuma kupons, telefona, faksimila, Interneta, elektroniskā pasta, televīzijas, radio un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību (likuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2014.gada 13.jūnijam).

Ministru Kabineta 2004.gada 21.decembra noteikumu „Par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu" (spēkā līdz 2014.gada 13.jūnijam) 2. un 3.punkts noteica, ka šie noteikumi piemērojami distances līgumiem par finanšu pakalpojumu sniegšanu, kas tiek slēgti starp finanšu pakalpojumu sniedzēju un patērētāju, kas ir fiziska persona. Finanšu pakalpojums šo noteikumu izpratnē ir jebkurš kredītiestādes, kreditēšanas,

apdrošināšanas, privāto pensiju, ieguldījumu vai maksājumu pakalpojums, ko pakalpojuma sniedzējs savas profesionālās darbības ietvaros sniedz patērētājam.

2013.gada 15.augustā atbildētāja reģistrējās SMScredit.lv mājas lapā kredītlīnijas summas saņemšanai, proti, starp prasītāju un atbildētāju noslēgts kredītlīnijas līgums Nr.645069.

No 2014.gada 10.februāra kredītlīnijas līguma Nr.645069 kredītlīnijas summas izsniegšanas apstiprinājuma redzams, ka prasītāja piešķīra atbildētājai kredītlīnijas summu 500 *euro* apmērā ar samaksas termiņu līdz 2014.gada 12.martam. Līgumā noteikts, ka kredītlīnijas summas lietošanas kopējā komisija ir 50 *euro*.

No 2014.gada 12.marta, 2014.gada 11.aprīļa un 2014.gada 10.jūnija kredītlīnijas summas izsniegšanas apstiprinājumiem redzams, ka prasītāja pagarināja atbildētājai aizdevuma samaksas termiņu līdz 2014.gada 10.jūlijam.

No 2013.gada 15.augusta kredītlīnijas līguma noteikumiem redzams, ka prasītājas un atbildētājas starpā attālināti notika tiesisks darījums – noslēgts distances līgums - aizdevuma līgums, ar kuru atbildētāja saņēma no prasītājas aizdevumu 500 *euro* apmērā.

No 2014.gada 10.februāra maksājuma ordera Nr.803184 redzams, ka prasītāja ieskaitīja atbildētājas kontā naudas summu 500 *euro* apmērā, maksājuma mērķī norādot – SMScredit.lv kredīts Nr.6450609003.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar kredītlīnijas līguma vispārīgo noteikumu 7.1.punktu aizņēmējs atmaksā aizdevējam kredītlīnijas summas, kā arī maksā kredītlīnijas summu lietošanas komisiju. Termiņš, kredītlīnijas summas apmērs un kredītlīnijas summas lietošanas komisijas apmērs tiek norādīts kredītlīnijas summas izsniegšanas apstiprinājumā, kā arī aizdevēja izstādītajā rēķinā.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja saņēma aizdevumu 500 *euro* apmērā, kā arī prasītāja noteica komisiju par aizdevuma izmantošanu 50 *euro* apmērā. Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, ka viņa ir samaksājusi parādu, līdz ar to tiesa uzskata, ka prasība par parāda 500 *euro* un komisijas maksas 50 *euro* samaksu ir apmierināma.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar kredītlīnijas līguma speciālo noteikumu 10.1.punktu, ja aizņēmējs kavē no līguma izrietošos maksājumus, aizdevējam ir tiesības piemērot aizņēmējam nokavējuma procentus 0,75% apmērā no kopējās kavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.augusta kredītlīnijas līgumu Nr.645069 puses vienojās, ka nokavējuma procenti ir 0,75 % apmērā no kopējās kavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu.

Prasītāja norāda prasības pieteikumā, ka prasītāja veica nokavējuma procentu pārrēķinu un aprēķināja nokavējuma procentus 0,11 % apmērā no kavētās maksājuma pamatsummas par katru kavējuma dienu, tas ir, 0,55 *euro* dienā. Prasītāja aprēķināja nokavējuma procentus 500 *euro* apmērā par laiku no 2014.gada 11.jūlija līdz 2017.gada 5.janvārim.

Civillikuma 1764.pants noteic, ka visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties, bet vienpusējos aktos - to izdevējs pēc sava ieskata, ciktāl likums neparedz aprobežojumus šajā ziņā; par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījuma praksei neatbilstoši procenti.

Novērtējot nokavējuma procentu apmēru attiecībā pret pamatparādu, tiesa atzīst tos par pārmērīgi lieliem un netaisnīgiem.

Tiesa atzīst, ka prasītāja, novilcinot sev piešķirto tiesību vērsties ar prasību, nav rīkojusies godprātīgi. Prasītāja norāda prasības pieteikumā, ka atbildētāja līdz 2014.gada 10.jūlijam nav samaksājusi aizdevumu un komisijas maksu. Tātad atbildētāja savas saistības neizpildīja, neveica aizdevuma samaksu līgumā noteiktajā kārtībā un pieļāva izpildes nokavējumu, līdz ar to prasītājai radās tiesības vērsties tiesā.

No lietas materiāliem redzams, ka AS "4finance" tikai 2017.gada 31.janvārī bija vērsusies Daugavpils tiesas zemesgrāmatu nodaļā ar pieteikumu pret /pers. B/ par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Ar Daugavpils tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2017.gada 8.februāra lēmumu izbeigta tiesvedība lietā, jo parādniece norādīja, ka saistību neatzīst.

Tādējādi, ilgstoši neizmantojot piešķirto tiesību pieprasīt parāda, kuram bija iestājies samaksas termiņš, samaksu, prasītāja pieļāva, ka nokavējuma procentu apmērs – 500 *euro* sasniedz pamatparāda apmēru.

Nav šaubu, ka atbildētāja Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir patērētāja.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkts (redakcija, kas bija spēkā 2014.gada februārī - aizdevuma līguma noslēgšanas brīdī) paredz, ka par netaisnīgiem līguma noteikumiem, kurus līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, uzskatāmi tādi, kas uzliek patērētājam, kurš nepilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju, ja tie pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Kredītlīnijas līguma noteikumi ir tipveida noteikumi, kas sastādīti iepriekš un tiek piedāvāti prasītājas mājas lapā. Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka šie noteikumi tika apspriesti ar atbildētāju, līdz ar to šis noteikums atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajai daļai ir atzīstams par neapspriestu.

Tiesa atzīst, ka kredītlīnijas līguma vispārīgo noteikumu 10.1.punktā noteiktie nokavējuma procenti 0,75% apmērā no kopējās kavēto maksājumu summas par katru kavējuma dienu ir nesamērīgi augsti, un tādējādi atbildētāja nonāk neizdevīgā stāvoklī, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu. Neskatoties uz to, ka pati prasītāja ir samazinājusi šo nokavējuma procentu apmēru, tiesa uzskata, ka ir pamats minētos līguma noteikumus atzīt par netaisnīgiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļā noteic, ka tiesa izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

No minētās normas izriet, ka tiesai ir pienākums pat bez patērētāja prasības vai lūguma izvērtēt līguma noteikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa. Šāda atziņa izriet arī no Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta nolēmumiem *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2015.gada 21.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-206/2015, 2016.gada 3.marta spriedumu lietā Nr.SKC-94).*

Turklāt no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitās daļas teksta, kas formulēts, transformējot Eiropas Padomes 1993.gada 5.aprīļa direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6.pantā iekļautos pamatnosacījumus, izriet, ka strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju līguma netaisnīgie noteikumi nav piemērojami. Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, Direktīvas 93/13 6.panta 1.punkts jāinterpretē tādējādi, ka Valsts tiesām ir vienīgi pienākums noraidīt negodīga līguma noteikuma piemērošanu, lai patērētājam neradītu saistošas sekas, bet tām nav tiesību koriģēt šā noteikuma saturu (*sk. 2015.gada 21.janvāra sprieduma lietā C-482/13 – Unicaja Banko un Caixbank 28.punktu*).

Secināms, ja līguma noteikums atzīts par negodīgu, tad tiesa to nepiemēro, nevis vērtē, kāds būtu līgumsaistību taisnīgāks noregulējums.

Ņemot vērā visus minētos apstākļus, tostarp arī to, ka nokavējuma procentu apmērs ir sasniedzis pamatparāda apmēru, ka atbildētāja trīs reizes ir veikusi kredīta summas atmaksas termiņa pagarinājumu, kas arī tiek veikts par samaksu (kredītlīnijas līguma 6.punkts) , kuras apmēru prasītāja nav norādījusi, ir pamats piemērot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitās daļas noteikumus, un nepiemērot kredītlīnijas līguma speciālo

noteikumu 10.1.1.punktu.

Atbilstoši Civillikuma 1756.panta noteikumiem pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus, jo saskaņā ar Civillikuma 1759.pantu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1765.panta pirmajai daļai likumiskie procenti ir seši procenti no simta gadā.

Tiesa uzskata, ka prasītājai ir tiesības lūgt piedzīt no atbildētājas likumiskos nokavējuma procentus 86,15 *euro* par laiku no 2014.gada 11.jūlija (no dienas, kad iestājās atbildētājas maksājumu nokavējums) līdz 2017.gada 24.maijam par diviem gadiem, desmit mēnešiem un 14 dienām, proti, seši procenti gadā no 500 *euro* ir 30 *euro*, mēnesī likumiskie procenti ir 2,50 *euro*, bet dienā likumiskie procenti ir 0,082 *euro*.

Prasība daļā par 413,85 *euro* apmērā piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punkta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājai ir jāpiedzen samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram 95,42 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*, kopā 100,12 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Tiesa atzīst, ka atbildētājai nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97., 193., 195., 250.^{25} pantu tiesa

nosprieda

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai "4finance", reģistrācijas Nr.40003991692, pamatparādu 500 *euro* (pieci simti *euro*), komisijas maksu 50 *euro* (piecdesmit *euro*), likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2014.gada 11.jūlija līdz 2017.gada 24.maijam 86,15 *euro* (astoņdesmit seši *euro*, 15 centi) un tiesas izdevumus 100,12 *euro* (viens simts *euro*, 12 centi), kopā 736,27 *euro* (septiņi simti trīsdesmit seši *euro*, 27 centi), iemaksājot kontā LV36HABA0551021488943, AS "Swedbank".

Noteikt akciju sabiedrībai "4finance" tiesības saņemt no /pers. B/ sešus procentus gadā no pamatparāda summas 500 *euro* (pieci simti *euro*) no 2017.gada 25.maija līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noraidīt prasību daļā par 413,85 *euro* apmērā piedziņu no /pers. B/.

Noteikt /pers.B/termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2017.gada 25.maija, Latgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā.

Tiesnese I.Galeja